

РЕШЕНИЕ

№ 25000

гр. София, 22.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 18 състав, в
публично заседание на 20.05.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Златка Илиева

при участието на секретаря Росица Б Стоева, като разгледа дело номер **4840** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145-178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка чл. 10, ал. 1, т. 10 и т. 17, вр. чл. 24и от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ).

Образувано е по жалба на Н. С., дата на раждане 10.06.1989г., чрез адв. С. П. Д., срещу отказ за издаване на виза вид „D“ от дата 20.03.2026г., постановен от консулско длъжностно лице в Консулската служба към Посолството на Република България в Д., И..

С жалбата се навеждат твърдения, че обжалваният отказ е незаконосъобразен, поради допуснато нарушение на материалния закон и съществено нарушение на административнопроизводствени правила. Не е спазено изискването за установена форма и мотивираност при издаването на оспорения акт. Ангажират се доводи относно констатирани противоречия в допълнителните забележки на акта. Жалбоподателят намира, че липсва посочване на основаниято, на което не се кредитират представените от него документи, като чрез неизлагането на фактическите съображения и посочване на съответствието им с правните норми, не е спазен принципът на служебното начало и на разпоредбата на чл. 35 от АПК. С постановения акт се нарушава чл. 8 от Европейската конвенция за правата на човека и се засяга личната сфера на жалбоподателя, поради което същият е поставен в състояние на правна несигурност, чрез произволно и необосновано упражняване на държавна власт. С тези аргументи от съда се иска да отмени отказа за издаване на виза „D“ и да върне преписката на компетентния орган на ново произнасяне по заявлението на жалбоподателя. Претендира се присъждане на направените в производството разноски.

В открито съдебно заседание жалбоподателят не се явява, представлява се от адв. К. У., която поддържа жалбата на изложените съображения в нея и моли същата да бъде уважена. Претендира

присъждане на разноси, за което представя списък.

Ответникът - Консулско длъжностно лице в консулска служба при Посолство на Република България в Д., И., редовно призван, не се явява, не се представлява. В придружителното писмо, с което изпраща административната прави възражения за прекомерност на адвокатското възнаграждение при претендиране на разноските от страна на жалбоподателя. По делото е представена писмена защита, с позиция по същество на спора.

Софийска градска прокуратура, редовно уведомена, не участва с представител по делото и не изразява становище.

Административен съд София-град, Първо отделение, 18 - ти състав, като обсъди твърденията на страните и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

На 04.02.2026г. Н. С. /N. S./, дата на раждане 10.06.1989г., гражданин на И., е подал заявление за виза, регистрирано с № 26001029 /л.12/.

Към заявлението за издаване на виза са представени документите от административната преписка. В нея се съдържат приложените със заявлението документи: копия на паспорт на апликанта, застраховка, издадена на името на заявителя, издадена от Застрахователна компания „УНИКА Живот“ АД, свидетелство за съдимост, извлечение от банкова сметка; писмо от МВР, Дирекция „Миграция до Директора на Дирекция „К. отношения“ при МВР“, съдържащо уведомление за предоставен достъп до пазара на труда относно апликанта на основание чл. 24 и от ЗЧРБ за срок от 3 години и други относими документи.

По така подаденото заявление от 04.02.2026г. по отношение на Н. С. е постановен процесния отказ за издаване на Виза „D“ от 20.03.2026г., на стандартен формуляр за уведомление за основанията за отказ за издаване на виза, анулиране или отмяна на виза за дългосрочно пребиваване от Г. Г., Консулско длъжностно лице в консулска служба при Посолство на Република България в Д., И.. Като основание за отказа е посочена разпоредбата на чл. 10, ал. 1, т. 17 от ЗЧРБ, като в допълнителни забележки е изписано: „Цялостния анализ на данните от заявлението за виза поставя под съмнение автентичността на приложените документи от индийския граждани за издаване на виза и за придобиване на правото на пребиваване в РБ. Декларирани неверни обстоятелства и данни пред компетентните държавни органи: формално изпълнение на действащата нормативна уредба“.

По делото като писмени доказателства са приети тези, които са били част от административната преписка.

По делото е представено писмо рег. № RB202001-001-03-M-6-999, к.7/ 16.03.2026 г. от Държавна агенция "Национална сигурност" – обособено в класифициран том, с което се посочва, че спрямо заявителя е изразено отрицателно становище в Националната визова информационна система по осъществяването съгласувателна процедура.

При така установеното от фактическа страна Административен съд София-град, Първо отделение, 18 състав обуславя следните правни изводи:

Оспореният отказ е връчен на апликанта на дата 26.03.2026 г., а жалбата е подадена на 08.04.2026г. направо до АССГ. Жалбата е подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, от лице, адресат на оспорения акт - подлежащ на съдебен контрол, с право и интерес от оспорването му. Жалбата е процесуално допустима, а разгледана по същество е основателна.

Видно от подаденото заявление, същото е за издаването на виза вид „D“.

Съгласно разпоредбата на чл. 10а, ал. 4 от ЗЧРБ отказите за издаване на визи по чл. 9а, ал. 2, т. 4 не подлежат на обжалване по съдебен ред, освен когато лицето претендира засягане на основни права и свободи по Европейската конвенция за правата на човека. В случая такова твърдение е

изложено в жалбата и то е конкретизирано, т. е. налице е предвиденото в законовата разпоредба изключение, допускащо оспорване по съдебен ред на издадения отказ за виза от съответния тип (в този смисъл вж. Определение № 6181/09.06.2025 г. по адм. д. № 5536/2025 г. на ВАС и др.).

Редът и условията, при които чужди граждани пребивават на територията на Република България е уреден в Закона за чужденците в Република България. Разпоредбата на чл. 9а от ЗЧРБ регламентира видовете издавани визи за пребиваване на територията на страната. Визите се издават от дипломатическите и консулските представителства на Република България или от такива представителства на друга държава членка, прилагаща изцяло достиженията на правото на Европейския съюз от Шенген, с която Република България има сключено споразумение за представителство за приемане на заявления за визи и за издаване на визи (чл. 10, ал. 1 от НУРИВОВР).

Оспореният отказ за издаване на виза е издаден от компетентен орган по смисъла на чл. 34, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим (НУРИВОВР - приета с ПМС № 198 от 11.07.2011 г., обн., ДВ, бр. 55 от 19.07.2011 г., в сила от 4.08.2011 г.), съгласно който в случаите на отказ за издаване на виза на някое от основанията по чл. 10 от ЗЧРБ, който се подписва от ръководителя на дипломатическото или консулското представителство или от упълномощено от него длъжностно лице.

В настоящия случай административният акт е подписан от Г. Г., консулско длъжностно лице в Посолство на Република България в Д., И., който е оправомощен от посланика на Република България в Посолството на Република България в Д., И. да съставя, подписва и връчва на заинтересованите лица формулярите по образец съгласно приложение № 7 към чл. 34, ал. 2 от НУРИВОВР, съгласно Заповед № 19/23.09.2025 г. /л.31/ и съгласно Заповед № 95-00-26/16.01.2025г. на Министъра на външните работни относно лицата, които имат право да вземат решение за отказ за издаване на визи на основанията по чл. 10 от ЗЧРБ и чл. 32, т. 1 от Регламент (ЕО) № 810/2009 на Европейския парламент и на съвета от 13 юли 2009 година за създаване на Визов Кодекс на Общността. Гореизложеното обосновава заключението, че оспореният отказ за издаване на виза е издаден от компетентен административен орган съгласно чл. 9г, ал. 1 от ЗЧРБ, във връзка с чл. 34, ал. 5 във връзка с ал. 3 от Наредба за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим /заповеди на Министъра на външните работи и на Посланика в Посолството на Република България – Д., поради което не е налице основание за прогласяване на неговата нищожност по смисъла на чл. 168, ал. 1 и ал. 2 във връзка с чл. 146, т. 1 от АПК.

В разпоредбата на чл. 10, ал. 1 от ЗЧРБ са посочени изрично и изчерпателно основанията за отказ да се издаде виза на чужденец, като компетентният административен орган разполага с оперативната самостоятелност да прецени, налице ли са основанията по смисъла на чл. 10, ал. 1 от ЗЧРБ и чл. 34 от НУРИВОВР. За отказа се съставя формуляр в два екземпляра по образец, съгласно Приложение № 7, който се подписва от ръководителя на дипломатическото или консулското представителство или от упълномощено от него лице. В този формуляр се вписват мотивите, като се посочва основаниято за отказа, без да се вписват съображения, засягащи интересите на националната сигурност и се удостоверява датата на връчване/изпращане на заинтересуваното лице.

Спазена е установената писмена форма на административния акт: отказът е на стандартен формуляр за уведомление и обосновка на отказ за издаване на виза, анулиране или отмяна на виза. Актът носи подпис на неговия издател и в него е указан редът за неговото обжалване. Съдържат се реквизитите по Приложение № 7 от НУРИВОВР, изискуеми и от общите изисквания на АПК, в съобразителната му част са посочени поредният номер и датата на заявлението на чужденеца, посочено е правното основание за издаването му (чл. 10, ал. 1, т. 10 и

т. 17 от ЗЧРБ), като в графа „Забележки“ се съдържат фактическите и правните основания за издаването му, ясно е изразена и волята на органа, който го е издал, съгласно общата разпоредба на чл. 59, ал. 2, т. 4 и т. 5 от АПК.

Настоящият съдебен състав счита, че изложените в оспорения акт от издателя мотиви за постановяването му са неясни.

Съгласно разпоредбата на чл. 10, ал. 1, т. 17 от ЗЧРБ отказва се издаване на виза на чужденец, ако не докаже достоверно целта и условията на заявеното пребиваване или транзитно преминаване, или летищен транзит. Мотиви в тази насока не са изложени от издателя. Посочените от ответника твърдения, че от цялостния анализ на данните от заявлението се поставя под съмнение автентичността на приложените документи и посочването, че същият декларира неверни обстоятелства и данни пред компетентните органи не отговаря на изискванията за мотивиране на акта, доколкото в него като правно основание за отказа е наведена нормата на чл. 10, ал. 1, т. 17 от ЗЧРБ. Описаните основания в мотивите на органа кореспондират на друго и различно от посоченото основание за отказ за издаване на виза (чл. 10, т. 23 от ЗЧРБ), а именно – апликантът е представил документ с невярно съдържание или е декларирал неверни данни. Това са различни хипотези: т. 17 е свързана с достоверността на заявената цел/условия, а т. 23 изисква установяване на конкретна неистинност на документ/данни (невярно съдържание или неверни декларации). Двете разпоредби предполагат и описват различен фактически състав, поради което органът е длъжен да посочи факти и обстоятелства, които попадат под посочената като основание за отказа правна норма.

От друга страна, ответникът не конкретизира въз основа на какви обстоятелства и удостоверяващи ги доказателства е достигнал до извода, че жалбоподателят декларира неверни обстоятелства и данни. В него се съдържат няколко фрази, които остават на равнище предположение и не са индивидуализирани чрез конкретни доказателствени източници. Подзаконовата уредба допуска съображения, свързани с националната сигурност, да не се изписват в отказа, но това не отменя задължението за фактическа основа, която да позволи да се провери дали е направена индивидуална преценка и дали е приложена правилната правна норма. Практиката на административните съдилища приема, че дори при наличието на класифицирани материали, органът следва да мотивира отказа в допустим обем, а съдът проверява дали наличните данни действително обосновават правните основания, без да възпроизвежда класифицираното съдържание. При тези обстоятелства, актът е останал немотивиран по отношение на твърдените основания за постановяване на отказа.

Липсата на конкретни и логични мотиви, свързани с отказа за издаване на виза тип "D" в този смисъл е абсолютна предпоставка за отмяна на оспорения акт и е в унисон с константната практика на Върховния Административен Съд (Решения по адм. д. № 12160/2018 г. и по адм. д. № 14248/2018 г., както и по-новите - Решение № 5661 от 15.05.2020 г. по адм. д. № 120/2020 г. на VII отд. на ВАС, Решение № 13290 от 27.10.2020 г. по адм. д. № 122/2020 г., Решение № 15639 от 16.12.2020 г. на ВАС по адм. д. № 6889/2020 г., Решение № 14956 от 3.12.2020 г. на ВАС по адм. д. № 6311/2020 г., Решение № 15518 от 15.12.2020 г. на ВАС по адм. д. № 7720/2020 г. на Четвърто отделение). С оглед на гореизложеното съдът приема, че оспореният административен акт не е издаден в предвидената от закона форма – самостоятелно отменително основание по чл. 146, т. 2 от АПК поради неспазване на изискванията на чл. 59 ал.2 т.4 АПК.

Изложеното, освен нарушение на формата, по смисъла на чл. 146, т. 2 от АПК, навежда и съществено процесуално нарушение съгласно чл. 146, т. 3 от АПК, доколкото пречатства правото на защита на засегнатото лице да разбере мотивите на засягащия го негативен за него акт, респ. да организира защитата си срещу него, както обосновано е посочено в жалбата.

По отношение на спазването на предвидените административнопроизводствените правила, съгласно чл. 1, т. 4 от Инструкция № КОВ-04-02-351 от 15.08.2013 г. за условията и реда за съгласуване на заявленията за издаване на визи, съдът посочва, че с тази инструкция се уреждат условията и редът за съгласуване на приети заявления за издаване на визи за дългосрочно пребиваване (вид "Д") по чл. 15, ал. 1 от Закона за чужденците в Република Б. (ЗЧРБ). При хипотезите, при които заявлението за виза е подадено на основание чл. 24и от ЗЧРБ, Инструкцията предвижда съкратен модел на съгласуване, при който решението се взема след съгласуване само с ДАНС, а срокът за произнасяне по чл. 30, ал. 4 от Наредбата е 20 календарни дни след съгласуването. Съгласно чл. 20, ал. 3 от същата инструкция, при наличие на отрицателно становище и при наличие на някое от основанията по чл. 10, ал. 1 от ЗЧРБ визовият орган отказва издаването на визата. Същевременно, по силата на чл. 41, ал. 1, т. 2 от ЗДАНС, Държавна агенция „Национална сигурност“ осъществява контролна дейност във връзка с пребиваването на чужденци, включително чрез становища по визови и производства относно разрешения за пребиваване, като защитената цел е националната сигурност и интересите на държавата, в рамките на законовите задачи и дефиниции за заплахата, включително по чл. 4, ал. 1 от ЗДАНС.

В процесния случай искането е било именно за издаването на подобен вид виза. От събраните по делото доказателства се установява спазването на посочената процедура, предвид представеното писмо от Държавна агенция "Национална сигурност" – обособено в класифициран том, с което се посочва, че спрямо заявителя е изразено отрицателно становище в Националната визова информационна система по съгласувателната процедура.

Безпротиворечиво в практиката по прилагане на чл. 10, ал. 1 от ЗЧРБ във всичките му хипотези, е тълкуването на закона в смисъл, че самото становище на ДАНС не подлежи на самостоятелен съдебен контрол, тъй като то има характеристиките на акт по чл. 21, ал. 5 от АПК, а законосъобразността му се преценява при оспорване на крайния акт, финализиращ производството. Относимо е Решение № 8151/13.06.2014 г. по адм. дело № 4656/2014 г. на ВАС, Седмо отделение. В него ясно и недвусмислено е посочено, че макар издателят на оспорения акт да не разполага с възможността да контролира законосъобразността на даденото от ДАНС становище, съдът, воден от задължението да гарантира на засегнатото лице правото на ефективна защита, трябва да провери фактическите и правни основания за издаването му. Тази практика на ВАС кореспондира и с Решение на Европейския съд по правата на човека по дело С. G. & others vs. B. No 1365/07, 24.04.2008, § 40. С това решение ЕСПЧ приема, че на националния съд е дадена възможност да извърши дължимата преценка за законосъобразността на обстоятелства, стоящи извън основния акт на администрацията-предмет на спора, установени от орган по националната сигурност, вкл. и посредством класифицирана информация. Постановеният въз основа на отрицателното становище на ДАНС административен акт засяга правната сфера на чуждия гражданин. Ето защо, макар издателят на оспорения акт да не разполага с възможността да контролира законосъобразността на даденото от ДАНС становище, съдът, воден от задължението за преценка на пропорционалност на наложената мярка и гарантиране на правото на ефективна съдебна защита, следва да провери фактическите и правни основания за издаване на оспорения отказ. Съдържанието на класифицираната информация не може да се възпроизвежда в публичния съдебен акт. В конкретния случай съдът приема, че от данните, съдържащи се в класифицирания том, не може да се изведе годна и достатъчна фактическа основа, която да обоснове и формира материалноправните предпоставки на чл. 10, ал. 1, т. 17 от ЗЧРБ по отношение на жалбоподателя.

Този подход е съответен на съдебната практика, която допуска съдът да извърши контрол за наличие/липса на фактически основания и при наличие на класифицирани материали, без да разкрива съдържанието им. Следователно, класифицираният том не „поправя“ липсата на мотиви и недоказаността на основанията в отказания формуляр, не обосновава самостоятелно наличие на т.17 от чл. 10 на ЗЧРБ. Изводът за недоказаност се подкрепя и от правилото на чл. 170, ал. 1 от АПК, съгласно което в производството по оспорване административният орган следва да установи съществуването на фактическите основания, посочени в акта, и спазването на законовите изисквания при издаването му.

В случая органът не е установил по надлежен начин конкретните факти, които изпълват съставите на чл.10, т.17 на ЗЧРБ, нито е изложил мотиви, позволяващи да се проследи логическият път от доказателствата до правните изводи.

Поради изложеното, ведно с установения порок на формата при издаването на акта, съдът намира, че са налице и съществени нарушения на административно-производствените правила, изразяващи се в неизясняване на релевантните факти и необсъждане на наличните доказателства в тяхната съвкупност, в противоречие с чл. 35 АПК.

От представените документи по делото е безспорно установено, че паралелно с визовото производство относно жалбоподателя е развита процедура по режима за заетост и пребиваване с цел работа – чл. 24и от ЗЧРБ, по която е налично положително становище от Агенцията по заетостта и е изпратено уведомление до работодателя във връзка с предприемане на действия за издаване на визата. От всички доказателства по делото е видно, че целта на заявителя е да работи в Република България при работодател „БУЛ ЛОГИСТИК“ ЕООД с ЕИК[ЕИК], в каквото насока е и уведомителното писмо на МВР, Дирекция „Миграция“. От значение е да се отбележи, че в настоящият случай правото на достъп до пазара на труда за заявителя е ограничен само при работодателя, който го е наел.

При тези съображения, съдът приема, че оспореният отказ е незаконосъобразен поради нарушение на изискването за мотивираност и форма, допуснати съществени нарушения на административно-производствените правила, неправилно приложение на материалния закон и несъответствие с целта на закона, поради което трябва да бъде отменен. С оглед факта, че естеството на административния акт не позволява решаване на въпроса по същество, на основание чл. 173, ал. 2 от АПК, административната преписка следва да се върне на административния орган със задължителни указания по тълкуване и прилагане на закона. При новото разглеждане на заявлението на жалбоподателя, административният орган следва да извърши преценка на относимите факти, във връзка с приложението на ЗЧРБ и нормите му.

Предвид изхода на спора и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК на жалбоподателя трябва да се присъдят направените по делото разноски. Представени са доказателства за заплатени разноски в размер на 5,11 € (пет евро и единадесет евроцента). Оспорващият е представляван от адвокат, като в представения договор за правна защита и съдействие е отразено плащането в брой на възнаграждение в размер на 500 €. Възражението за прекомерност, направено от ответника в придружителното писмо е неоснователно, доколкото същото е определено в минимален размер, съгласно Наредба № 1/2004 г. за възнагражденията за адвокатска работа. Разноските за заплатена държавна такса и адвокатско възнаграждение трябва да се възложат на Министерството

на външните работи на Република България.

По изложените съображения и на основание чл. 172, ал. 2 и чл. 173, ал. 2 от АПК, Административен съд – София-град, първо отделение, 18 състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на Н. С., дата на раждане 10.06.1989г., отказ за издаване на виза вид „D“ от дата 20.03.2026г., постановен от консулско длъжностно лице в Консулската служба към Посолството на Република България в Д., И..

ИЗПРАЩА преписката на Консулско длъжностно лице в консулска служба при Посолство на Република България в Д., И., за ново произнасяне по заявление за виза, регистрирано с № 26001029, подадено на 04.02.2026г. от Н. С., дата на раждане 10.06.1989г., гражданин на И., в едномесечен срок от влизане в сила на настоящия съдебен акт, в съответствие със задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, изложени в него.

ОСЪЖДА Министерството на външните работи на Република България да заплати на Н. С., дата на раждане 10.06.1989г., сторените по делото разноски в размер на 505.11 евро.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба, подадена в 14-дневен срок от съобщаването му на страните, до Върховен административен съд на Република България чрез Административен съд София-град.

СЪДИЯ